

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **M. K.**, zastoupené Mgr. Petrem Miketou, advokátem se sídlem Ostrava, Jaklovecká 1249/18, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 2. 2019, č. j. 18 Ad 33/2018-62,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Petru Miketovi **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **1 573 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení nese stát.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 28. 6. 2018, č. j. MPSV-2018/126698-923, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 19. 3. 2018, č. j. 153881/2018/OOI, jímž nebyla žalobkyni přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení, o který požádala dne 24. 1. 2018. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji rozsudkem ze dne 28. 2. 2019, č. j. 18 Ad 33/2018-62, zamítl.

[2] Krajský soud nepřisvědčil námitkám žalobkyně, že na předmětnou dávku jí vznikl nárok proto, že nájemní vztah k bytu, který užívá, jí byl automaticky prodloužen o dobu jednoho roku, neboť výzvu k vyklizení tohoto bytu převzala žalobkyně až po uplynutí tříměsíční lhůty ode dne, kdy měl nájem podle nájemní smlouvy skončit (zde 30. 11. 2016). Vycházel přitom z rozsudku Okresního soudu v Ostravě ze dne 10. 10. 2017, č. j. 61 C 120/2017-213, jímž byla

žalobkyni uložena povinnost do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku vyklidit byt na adrese O., na který žalobkyně doplatek na bydlení nárokovala. V tomto rozsudku dospěl okresní soud k závěru, že výzva k vyklizení bytu (po ukončení nájmu) ze dne 13. 2. 2017 byla doručena do dispozice žalobkyně a uložena na poště v únoru 2017 (a to buď 17. 2. 2017, nebo 20. 2. 2017). Pokud si ji žalobkyně vyzvedla později, jde toto prodlení k její tíži; k automatickému prodloužení nájmu tak nedošlo. Tento závěr potvrdil k odvolání žalobkyně Krajský soud v Ostravě v rozsudku ze dne 15. 5. 2018, č. j. 71 Co 71/2018-285; doplněním dokazování upřesnil, že žalobkyně měla sjednaný způsob doručování odnáškou a že předmětná zásilka byla uložena na poště dne 20. 2. 2017. Odvolací soud v tomto rozsudku prodloužil lhůtu k vyklizení bytu na 30 dní od právní moci tohoto rozhodnutí.

[3] Krajský soud dále odkázal na § 33 odst. 1 zákona č. 111/2006, o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), podle něhož nárok na doplatek na bydlení má mimo jiné osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu. Tuto základní podmínku však žalobkyně nespĺňovala, neboť k datu vydání napadeného rozhodnutí netrval její nájemní vztah k předmětnému bytu – ten byl ukončen ke dni 30. 11. 2016. Nic by na tom nemohlo změnit, ani pokud by žalobkyně byt užívala v dobré víře či jej užívala po právu až do uplynutí lhůty stanovené rozsudkem krajského soudu pro vyklizení. Pro vznik nároku na doplatek na bydlení je totiž rozhodující podmínkou existence užívacího (či vlastnického) práva a nikoli skutečnost, že žadatel o tuto dávku byt užívá bez právního důvodu poté, kdy uplynula lhůta k jeho vyklizení a kdy pronajímatel podal úspěšnou žalobu na jeho vyklizení.

[4] Proti tomuto rozsudku brojí žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností, kterou opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatelka namítá, že otázka okamžiku doručení výzvy k vyklizení předmětného bytu ze dne 13. 2. 2017 ještě nebyla s konečnou platností vyřešena, neboť proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 71 Co 71/2018-285 podala dovolání, o kterém dosud nebylo rozhodnuto. Otázka, kdy byla žalobkyni doručena tato výzva, je přitom pro rozhodnutí o tom, zda došlo k automatickému prodloužení doby nájmu, zcela zásadní.

[6] Krajskému soudu stěžovatelka dále vytýká, že se nevypořádal s jejím argumentem, že užívala byt po právu, neboť na základě potvrzení pronajímatele ze dne 23. 11. 2016 byla přesvědčena, že jí nájemní právo svědčí na další období jednoho roku. Krajský soud se také nezabýval námitkou, že i pokud nebude vyhověno jejímu dovolání, stěžovatelka byt užívala v dobré víře nejméně do posledního dne lhůty pro vyklizení stanovené rozsudkem krajského soudu, a to i kdyby bylo možné připustit, že nájemní vztah zanikl výzvou doručenou jí dne 20. 2. 2017.

[7] Stěžovatelka konečně nesouhlasí s názorem krajského soudu, že nárok na doplatek na bydlení zanikl ke dni 30. 11. 2016, přestože se o této skutečnosti dozvěděla nejdříve koncem února (podle jejího přesvědčení však až v březnu 2017). Trvá na tom, že jí tato dávka měla být vyplácena i po 30. 11. 2016, neboť byt užívala po právu, minimálně však v dobré víře, že jí nájemní právo svědčí.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

pokračování

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud přistoupil nejprve k posouzení přezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, ke kterému je povinen podle § 109 odst. 4 s. ř. s. z úřední povinnosti i bez námítky stěžovatelky. Vlastní přezkum rozhodnutí je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí je srozumitelné a vychází z relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje. Krajský soud v nyní posuzované věci řádně a srozumitelně vyložil důvody svého rozhodnutí, pečlivě se vypořádal se všemi žalobními námitkami a jeho závěry jsou podpořeny srozumitelnou a logickou argumentací. Nepominul přitom ani námitky týkající se přesvědčení stěžovatelky, že na základě potvrzení pronajímatele ze dne 23. 11. 2016 nájem trvá, a její dobré víry, že jí nájemní právo svědčí do uplynutí soudní lhůty pro vyklizení.

[12] V této souvislosti je nutno zdůraznit, že důvod, o který krajský soud opřel své rozhodnutí, spočívá ve zjištění, že k datu vydání napadeného rozhodnutí stěžovatelce nesvědčilo nájemní právo k bytu na adrese O. Právní titul k užívání bytu, vyplývající z vlastnického práva, smlouvy či rozhodnutí je přitom rozhodující podmínkou pro vznik nároku na doplatek na bydlení podle § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi; na nesplnění této základní podmínky přitom nemůže ničeho změnit ani tvrzení stěžovatelky, že „*byť užívala v dobré víře*“, respektive „*po právu až do uplynutí lhůty stanovené krajským soudem pro vyklizení*“ (viz bod 8 napadeného rozsudku). Je tedy zřejmé, že i k výše uvedeným námitkám krajský soud stanovisko zaujal. Krajský soud nicméně shledal, že tato argumentace nemůže nikterak zhojit neexistenci rozhodující podmínky pro přiznání předmětné dávky pomoci v hmotné nouzi, a proto se jí již blíže nezabýval. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není naplněn.

[13] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k vypořádání věcných námitek kasační stížnosti [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Stěžovatelka s odkazem na podané dovolání namítá, že otázka včasného doručení výzvy k vyklizení předmětného bytu nebyla dosud s konečnou platností vyřešena. Zpochybňuje tak *de facto* skutečnost, že následkem doručení této výzvy v tříměsíční lhůtě podle § 2285 občanského zákoníku zanikl její nájemní vztah k tomuto bytu ke dni 30. 11. 2016. S touto argumentací se nelze ztotožnit. Otázka trvání nájemního vztahu k bytu na adrese O., jehož se týkala stěžovatelčina žádost o doplatek na bydlení, byla pravomocně (tzn. s konečnou platností) vyřešena rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 5. 2018, č. j. 71 Co 71/2018-285, který shledal, že výzva k jeho vyklizení byla stěžovatelce účinně doručena ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy měl nájem podle smlouvy skončit, a pronajímatel tedy splnil zákonnou podmínku vylučující obnovení nájmu podle § 2285 občanského zákoníku. Podle § 52 s. ř. s. přitom platí, že „*soud je vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím soudu o osobním stavu. O jiných otázkách si soud učiní úsudek sám; je-li tu však rozhodnutí o nich, soud z něj vychází.*“ Vzhledem k tomu, že o otázce trvání nájemního vztahu stěžovatelky již bylo v době vydání napadeného rozsudku v občanském soudním řízení pravomocně rozhodnuto výše citovaným rozsudkem, postupoval krajský soud správně, pokud z tohoto rozhodnutí vycházel. Pokud jde o dovolání podané stěžovatelkou proti tomuto rozsudku, to je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí odvolacího soudu (§ 236 občanského soudního řádu, dále jen „o. s. ř.“). Platí tedy, že nerozhodne-li Nejvyšší soud o odkladu právní moci napadeného rozhodnutí (§ 243 o. s. ř.), nemá podané dovolání vliv na právní moc rozhodnutí odvolacího soudu. Pro úplnost lze dodat, že dovolání stěžovatelky bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 7. 3. 2019, č. j. 26 Cdo 4130/2018-329, v němž tento soud shledal, že otázka doručování výzvy k vyklizení bytu ze dne 13. 2. 2017 byla odvolacím soudem posouzena zcela v souladu s ustálenou rozhodovací praxí odvolacího soudu.

[14] Stěžovatelka závěrem své kasační stížnosti opakuje svůj názor, že měla nárok na doplatek na bydlení; trvá na tom, že tento nárok jí vznikl i po 30. 11. 2016, neboť byla minimálně v dobré víře, že jí nájemní právo svědčí. V této souvislosti je nutno připomenout, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se tedy musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003-73). Obecně vzato, „*stěžovatelům nic nebrání zopakovat žalobní argumentaci v případech, kdy ji krajský soud dostatečně nvyřádal, směřuje-li taková argumentace k existenci kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (tedy nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí či jiné vadě řízení před krajským soudem – v tomto případě nvyčerpání žalobou vymezeného předmětu řízení). Nejsou-li stěžovatelé spokojeni se skutkovým či právním posouzením věci, musí být z obsahu kasační stížnosti zřejmé, které závěry krajského soudu pokládají stěžovatelé za nedostatečné, respektive nesprávné, a z jakého důvodu. Neobsahuje-li kasační stížnost takovou argumentaci je nutno na ni nablížet jako na nepřipustnou, neboť se mýjí s kasačními důvody uvedenými v § 103 s. ř. s. (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.).“ (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 14. 6. 2017, č. j. 3 As 123/2016-40).*

[15] Stěžovatelka se v předmětné části kasační stížnosti omezuje na prostý nesouhlas s názorem krajského soudu a fakticky opakuje své žalobní námitky, aniž by poté jakkoli polemizovala s konkrétními závěry napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud přitom shledal vypořádání identické žalobní námitky (trvání nároku na doplatek na bydlení po ukončení nájemního vztahu s ohledem na dobrou víru stěžovatelky) ze strany krajského soudu za přezkoumatelné (viz bod [12] výše). Jak již bylo uvedeno, nesouhlasí-li stěžovatelé se skutkovým či právním posouzením věci, musí být z obsahu kasační stížnosti zřejmé, kteře závěry krajského soudu pokládají za nedostatečné, respektive nesprávné, a z jakého důvodu. Neobsahuje-li kasační argumentace tato tvrzení (což je i daný případ), je nutno na ni nahlížet jako na nepřipustnou námitku, neboť se mýjí s kasačními důvody uvedenými v § 103 s. ř. s. (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud pouze na okraj dodává, že stěžovatelka zcela pomíjí stěžejní a věcně správný argument krajského soudu, že k datu vydání napadeného rozhodnutí tj. 28. 6. 2018, nedisponovala platným právním titulem, který by jí opravňoval k užívání předmětného bytu. Podle § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, má totiž na doplatek na bydlení nárok vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu. Právní důvod k užívání bytu ve smyslu tohoto ustanovení přitom musí být objektivně prokazatelný a musí být osvědčen písemným dokladem, tj. například nájemní nebo podnájemní smlouvou, ubytovací smlouvou, smlouvou o věcném břemenu (služebnost bytu) nebo rozhodnutím správního orgánu. Konečně nelze přehlédnout ani skutečnost, že stěžovatelka požádala o doplatek na bydlení až dne 24. 1. 2018. I kdyby tedy došlo k automatickému prodloužení nájemní smlouvy o jeden rok do 30. 11. 2017, jak tvrdila stěžovatelka, nic by to nezměnilo na skutečnosti, že oprávnění k užívání tohoto bytu jí zaniklo ještě před podáním předmětné žádosti, a tedy i před vydáním napadeného rozhodnutí. To ostatně konstatoval již žalovaný v napadeném rozhodnutí (viz str. 3 předposlední odstavec).

[17] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není důvodná. Za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji proto rozsudkem zamítl.

[18] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto na základě § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, z ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. vyplývá, že (ani procesně úspěšný) správní orgán nemá právo na náhradu nákladů řízení ve věcech sociální péče. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.

pokračování

[19] Krajský soud usnesením ze dne 13. 11. 2018, č. j. 18 Ad 33/2018-25, ustanovil stěžovatele zástupcem Mgr. Petra Míketu, advokáta se sídlem Ostrava, Jaklovecká 1249/18. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby, kterým bylo písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tento úkon mu náleží mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tedy ustanovenému zástupci za jeden úkon právní služby náleží 1 300 Kč. Jelikož je ustanovený advokát plátcem DPH, zvyšuje se částka přiznané odměny podle ustanovení § 35 odst. 10 s. ř. s. o DPH ve výši 21 %, tj. o částku 273 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 1 573 Kč. Tato částka bude Mgr. Petru Míketovi vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu